

ROLA DOROSŁYCH W EDUKACJI KOMUNIKACYJNO – DROGOWEJ DZIECI W WIEKU WCZESNOSZKOLNYM

Rodzice i opiekunowie mają nie tylko moralny, ale także prawny obowiązek ochrony dzieci przed wypadkami drogowymi. Mówi o tym art. 43 Ustawy Prawo o ruchu drogowym z 20 czerwca 1997 r., który brzmi: "Dziecko w wieku do 7 lat może korzystać z drogi tylko pod opieką osoby, która osiągnęła wiek co najmniej 10 lat. Nie dotyczy to strefy zamieszkania." Tymczasem nie wszyscy rodzice w dostatecznym zakresie przywiązują wagę do tej formy opieki swoich dzieci. Jedynie ogólnie dbają o to, aby ich dzieci nie popełniały nieostrożności w życiu codziennym, w miejscu zamieszkania i mieszkaniu – z jednej strony. A z drugiej – bardzo często przebywa z dziećmi na drodze (ulicy) i uczestniczy w ruchu drogowym: częściej niż nauczyciele. Dopiero rozpoczęcie przez dziecko nauki szkolnej w klasie I, a tym samym konieczność odbywania przez nie drogi do szkoły i z powrotem staje się problemem dla większości odpowiedzialnych rodziców i opiekunów. Wielu z nich zdaje sobie sprawę z niebezpieczeństw z jego uczestnictwa w ruchu drogowym. W związku z tym bierze urlop, aby w pierwszych dniach odprowadzać dziecko do i ze szkoły. **Jednak dość często trudno jest nadrobić w krótkim czasie te zaniedbania wychowawcze obejmujące cały okres przedszkolny.** Tym bardziej, gdy rodzice wywołują u dzieci strach ukazując im niebezpieczeństwa wynikające z uczestnictwa w ruchu drogowym zamiast nauczyć je podstawowych wzorów i zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się jako pieszych.

Podstawowe porady ułatwiające Rodzicom pracę z dziećmi zakresie edukacji komunikacyjno–drogowej:

- 1. Edukację komunikacyjno- drogową dziecka można i trzeba rozpocząć już od drugiego roku życia, wychodząc z nim na spacer.** Prowadząc go za rękę należy przechodzić przez skrzyżowania i inne miejsca dróg (ulic), zachowując się zgodnie z zasadami kodeksu drogowego. Przy czym niektóre elementy przechodzenia przez jezdnię należy szczególnie zaakcentować, tj. na krótko przystanąć przy krawężniku chodnika lub jezdni, spojrzeć w lewo, potem w prawo, jeszcze raz w lewo i dopiero przechodzić na drugą stronę drogi. Jednak **nie wolno niczego przy tym mu wyjaśniać ani zwracać uwagi w formie pouczeń „uważaj” czy połajanek: „jesteś nieuważny”, a także kształtować uczucia strachu przed konsekwencjami nierozważnego wkraczania na jezdnię, po której przejeżdża wiele pojazdów.**

A to dlatego, że reakcja 5-letniego dziecka na grożące niebezpieczeństwo jest w większości przypadków prawidłowa, a zdolność skojarzeń szybka i logiczna. I tych pojawiających się symptomów obrony organizmu nie należy paraliżować strachem.

2. Po tym pierwszym wstępnym etapie edukacji, gdy dziecko podświadomie, odruchowo przestrzega prawidłowych zasad przechodzenia przez jezdnię, można przystąpić do następnego etapu; **podczas wspólnych spacerów po ulicach należy swobodnie komentować sytuacje:** np. – czerwone światło – czekamy, zielone – przechodzimy, stop – zbliża się samochód – spojrzymy w lewo, teraz w prawo i w lewo – jeżeli nie nadjeżdża pojazd, przechodzimy itp.

3. Można także **zwracać dziecku uwagę na** takie **elementy w ruchu ulicznym** jak, sygnalizacja świetlna, policjant kierujący ruchem oraz oznaczenie miejsca przejścia dla pieszych (pionowy i poziomy znak drogowy). **Tego typu nauczanie powinno**

odbywać się podczas spacerów a nie w trakcie pośpiesznego załatwiania spraw w mieście.

4.Warto, abyśmy niekiedy odwrócili role. A mianowicie **niech dziecko prowadzi Was przez jezdnię zgodnie z obowiązującymi przepisami o ruchu drogowym.** Przy czym **zwróćcie uwagę na błędy, ale i pochwalcie za prawidłowe przestrzeganie zasad. Można także zaproponować także dziecku problem do rozwiązania,** np. w którym miejscu przez jezdnię, na którym nie ma oznakowania przejścia dla pieszych jest najbezpieczniej przejść, albo dlaczego nie wolno przechodzić na drugą stronę ulicy spoza stojących przy krawężniku pojazdów ? **Na pytania dziecka dotyczące zagadnień drogowych należy udzielać odpowiedzi krótkich, lecz zawsze zrozumiałych.**

5. Dzieci w wieku 5-11 lat zaczynają coraz częściej i bardziej i interesować się otaczającym je światem, a m.in. pojazdami samochodowymi, ruchem drogowym itp. Dlatego w okresie tym **można już rozpocząć**

dokonywanie obserwacji ruchu pojazdów, znaków drogowych (pionowych i poziomych) oraz zachowania się pieszych i kierujących pojazdami, zwłaszcza tych, którzy przestrzegają przepisy i znaki drogowe. Ponieważ dzieci w tym wieku mają ograniczoną pamięć (zauważają i pamiętają przede wszystkim to co duże i kolorowe) oraz nie umieją rozróżniać zjawisk istotnych od mniej ważnych dlatego należy zapoznawać je z tymi znakami, które mają istotne dlań znaczenie jako pieszego lub kierującego rowerem, np. „Miejsce przejścia dla pieszych”, „Zakaz wjazdu”. **Warto wyjaśnić im dlaczego zostały w tym miejscu ustawione.** Ale powstrzymać się od uwag krytycznych dot. wadliwie usytuowanych znaków, aby dzieci nie nabyły przekonania, że być może i inne również zostały źle rozmieszczone i ustawione.

6. Nie należy krytykować zbyt często błędów popełnianych przez pieszych i kierujących pojazdami. Dziecko może wtedy nabrać przekonania, że wszyscy uczestnicy ruchu drogowego to znający i nie przestrzegający prawa o ruchu drogowym w wyniku czego nigdy nie przyswoi sobie

zapewniających mu bezpieczeństwo cech obronnych. Niemniej charakterystyczne wykroczenia drogowe należy spokojnie omówić i wyjaśnić, na czym polegał błąd lub nieuwaga i jakie to mogło spowodować skutki.

7. Dla dzieci w tym wieku najbardziej efektywną metodę edukacyjną stanowi osobisty przykład rodziców. Dlatego powinniśmy pamiętać o tym, że naśladowane będą nie tylko przykłady dobre. Stąd **w obecności dzieci należy zachowywać się w roli pieszego i kierującego - zawsze zgodnie z przepisami.**